

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาโครงสร้างของการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ใช้ข้อมูลรายไตรมาสย้อนหลัง 92 ไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ไตรมาสที่ 1 ถึง พ.ศ. 2558 ไตรมาสที่ 4 โดยใช้การวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติด้วยแบบจำลอง Logistic Smooth Transition Vector Autoregressive (LSTVAR) พบว่า

จากโครงสร้างของการพัฒนาทางการเงิน โครงสร้างของการเปิดประเทศ และโครงสร้างของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการพัฒนาทางการเงินกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่ว่า การพัฒนาทางการเงินเป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงการลงทุนซึ่งนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยที่การพัฒนาทางการเงินของประเทศไทยถูกกำกับดูแลโดยธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหลักและมีหน่วยงานภายใต้ในการกำกับดูแลช่วยกำกับดูแลในการออกกฎหมายและนโยบายต่างๆ อีกทั้งยังเห็นถึงความสัมพันธ์ของการเปิดประเทศกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่ว่า เมื่อมีการเปิดประเทศเกิดขึ้นจะทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ (การส่งออกและการนำเข้า) ที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น โดยการเปิดประเทศของประเทศไทยถูกกำกับดูแลโดยกระทรวงพาณิชย์เป็นหลักและมีกรมต่างๆในสังกัดที่ช่วยในการกำกับดูแลในการออกกฎหมายและนโยบายที่ช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ นั่นคือ กรมการค้าต่างประเทศ การเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเห็นถึงความสัมพันธ์ของการเปิดประเทศกับการพัฒนาทางการเงิน ที่ว่า เมื่อมีการเปิดประเทศแล้วจะทำให้เกิดความต้องการใช้บริการทางการเงินและการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศส่งผลให้ภายในประเทศจะต้องมีการพัฒนาทางการเงินเกิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการใช้บริการทางการเงิน การทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ และอื่นๆ

ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย เริ่มจากการทดสอบ Unit Root ด้วยวิธี ADF Test พบว่า ข้อมูลตัวแปรการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDPG) ของประเทศไทยที่นำมาศึกษามีลักษณะนิ่ง (Stationary) ที่ระดับ Level หรือ I(0) และข้อมูลตัวแปรการพัฒนาทางการเงิน (FD) และการเปิดประเทศ (TO) ของประเทศไทยที่นำมาศึกษามีลักษณะนิ่ง (Stationary) ที่ระดับ First Difference หรือ I(1) จากนั้นทำการทดสอบค่าความล่าช้า (Lag) ที่เหมาะสมของแบบจำลอง LSTVAR โดยใช้ตัวแปรผลต่างของการพัฒนาทางการเงิน (ΔFD) ตัวแปรผลต่างของการเปิดประเทศ (ΔTO) และตัวแปรการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDPG) ด้วยวิธี LR Test และ AIC Test พบว่า Lag ที่เหมาะสมในการประมาณค่าแบบจำลอง LSTVAR เท่ากับ 3 ซึ่งจะนำไปใช้ในการประมาณค่าในขั้นต่อไป ต่อไปเป็นการทดสอบความเป็นเชิงเส้น (Linearity Test) และเลือกตัวแปรบ่งชี้ (Transition Variable) ของแบบจำลองด้วยวิธี Likelihood Ratio Test พบว่า แบบจำลองผลต่างของการพัฒนาทางการเงิน ผลต่างของการเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีลักษณะพฤติกรรมการเคลื่อนไหวลักษณะไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinearity) มากที่สุด เมื่อมีตัวแปรผลต่างของการพัฒนาทางการเงินใน 3 ไตรมาสที่ผ่านมา (ΔFD_{t-3}) เป็นตัวแปรบ่งชี้ (Transition Variable) ที่ทำให้แบบจำลองเกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะเนื่องจาก ตัวแปร ΔFD_{t-3} ทำให้แบบจำลองปฏิเสธความเป็นเชิงเส้นมากที่สุด ดังนั้น ผลต่างของการพัฒนาทางการเงินใน 3 ไตรมาสที่ผ่านมาเป็นตัวแปรบ่งชี้ที่ทำให้แบบจำลองมีการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจ

เมื่อแบบจำลองมีพฤติกรรมการเคลื่อนไหวลักษณะไม่เป็นเชิงเส้นทำให้เกิดรูปแบบทางเศรษฐกิจที่มีสถานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันออกไป ซึ่งผลการทดสอบหาค่าอ้างอิงในการแบ่งสถานะทางเศรษฐกิจ θ (Threshold Value) และค่าความเร็วในการเปลี่ยนแปลงระหว่างสถานะเศรษฐกิจ λ (Smooth Value) ของฟังก์ชันการเปลี่ยนแปลงในแบบจำลอง LSTVAR (ΔFD_{t-3}) ที่เหมาะสม ด้วยวิธี Maximum Likelihood Estimation พบว่า θ (Threshold Value) เท่ากับ 0.44 ซึ่งเป็นค่าอ้างอิงในการแบ่งแบบจำลองได้เป็น 2 สถานะ ได้แก่ สถานะเศรษฐกิจที่ 1 ($\Delta FD_{t-3} \leq 0.44$) คือ ค่าผลต่างของการพัฒนาทางการเงินใน 3 ไตรมาสที่ผ่านมาที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.44 ทำให้แบบจำลองอยู่ในสถานะเศรษฐกิจที่ 1 และสถานะเศรษฐกิจที่ 2 ($\Delta FD_{t-3} > 0.44$) คือ ผลต่างของการพัฒนาทางการเงินใน 3 ไตรมาสที่ผ่านมาที่มีค่ามากกว่า 0.44 ทำให้แบบจำลองอยู่ในสถานะเศรษฐกิจที่ 2 อีกทั้งมีความเร็วในการเปลี่ยนแปลงจากสถานะเศรษฐกิจหนึ่งไปยังอีกสถานะเศรษฐกิจหนึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยค่า λ (Smooth Value) เท่ากับ 25 ดังนั้นผลต่างของการพัฒนาทางการเงินใน 3 ไตรมาสที่ผ่านมาส่งผลต่อฟังก์ชันการเปลี่ยนแปลงซึ่งทำให้แบบจำลอง LSTVAR (ΔFD_{t-3}) เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจ

สำหรับผลการประมาณค่าด้วยแบบจำลอง LSTVAR (ΔFD_{t-3}) พบว่า ในสถานะเศรษฐกิจที่ 1 ($\Delta FD_{t-3} \leq 0.44$) ผลต่างของการพัฒนาทางการเงิน (ΔFD) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDPG) แต่ผลต่างของการเปิดประเทศ (ΔTO) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDPG) และในสถานะเศรษฐกิจที่ 2 ($\Delta FD_{t-3} > 0.44$) ผลต่างของการเปิดประเทศ (ΔTO) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลต่างของการพัฒนาทางการเงิน (ΔFD) และผลต่างของการพัฒนาทางการเงิน (ΔFD) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDPG) สำหรับความสัมพันธ์ของผลต่างของการเปิดประเทศ (ΔTO) กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDPG) พบความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและทิศทางตรงกันข้าม ดังนั้นจากผลการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นว่า การพัฒนาทางการเงินจะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจ อีกทั้งการพัฒนาทางการเงินมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะเศรษฐกิจใดก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทางการเงินเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยที่มีการเปิดประเทศเป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นทำให้เกิดการพัฒนาทางการเงินขึ้นภายในประเทศ

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษา พบว่า ในสถานะเศรษฐกิจที่ 1 (เศรษฐกิจขยายตัว) การพัฒนาทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และในช่วงแรกของการขยายตัวทางเศรษฐกิจนั้นมีความต้องการใช้บริการทางการเงินมากเพื่อเป็นแรงผลักดันให้มีการขยายตัวของเศรษฐกิจ ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จะมึนโยบายหรือแผนพัฒนาที่กระตุ้นและมุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาทางการเงินภายในประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้บริการทางการเงิน ทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อันจะนำมาซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อเศรษฐกิจมีการขยายตัวที่รวดเร็วเกินไป ธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีความควบคุมให้มึนโยบายการพัฒนาทางการเงินลดลง เพื่อให้มีการขยายตัวของปริมาณเงินในระบบลดลง ส่งผลทำให้มีการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจลดลงด้วย และยังพบว่า การเปิดประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเกิดจากปัจจัยภายนอกประเทศ เช่น การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกที่ส่งผลทำให้ขนาดการเปิดประเทศลดลง แต่ภายในประเทศยังมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เนื่องจากภายในประเทศมีการใช้จ่ายของภาคเอกชนและรายจ่ายของภาครัฐเป็นแรงขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เมื่อเหตุการณ์การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกผ่านไปกระทรวงพาณิชย์ควรมีการส่งเสริมการส่งออกและมีการนำเข้าสินค้าให้เหมาะสมเพื่อให้เศรษฐกิจกลับมาขยายตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม

ในช่วงเศรษฐกิจที่ 2 (เศรษฐกิจชะลอตัว) พบว่า การเปิดประเทศมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทางการเงินในทิศทางเดียวกัน และการพัฒนาทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้นในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัวภาครัฐบาลควรมุ่งเน้นส่งเสริมให้มีขนาดการเปิดประเทศมากขึ้น โดยการส่งเสริมการส่งออกของประเทศ รวมทั้งการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ธนาคารแห่งประเทศไทย มีนโยบายหรือแผนพัฒนาที่ส่งเสริมการพัฒนาทางการเงินภายในประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจกลับมาเติบโตอีกครั้ง อีกทั้ง พบว่า การเปิดประเทศที่มีความสัมพันธ์ทั้ง 2 ความสัมพันธ์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันนั้น เกิดจากการส่งออกที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์ควรมีนโยบายในการส่งเสริมส่งออก และควบคุมการนำเข้า ส่วนความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามนั้น เกิดจากการฟื้นตัวของการส่งออกและนำเข้าที่ไม่เพียงพอต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยังลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์ควรมีการกระตุ้นการส่งออกให้มากขึ้นและมาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้าให้เหมาะสม อีกทั้งควรมหาช่องทางในการเข้าสู่ตลาดใหม่ๆ เพื่อให้มีการส่งออกที่มากขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ได้เลือกตัวแปรบ่งชี้ในการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจเพียงตัวเดียวในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งจากการทดสอบความเป็นเชิงเส้นพบว่ามีอีกหลายตัวแปรที่สามารถเป็นตัวแปรบ่งชี้ในการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจได้ สำหรับการศึกษารั้งต่อไป ควรที่จะใช้ตัวแปรบ่งชี้ในการเปลี่ยนแปลงสถานะทุกตัวในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อทำการเปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละตัวแปรบ่งชี้

2. การศึกษารั้งต่อไป อาจมีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เช่น การเปิดเสรีทางการเงิน การลงทุนจากต่างประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยนเป็นต้น และในการวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการใช้ตัวแปรการเปิดเสรีทางการเงิน การลงทุนจากต่างประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยนในการทดสอบความสัมพันธ์ร่วมกับการพัฒนาทางการเงิน การเปิดประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย